

Milí přátelé a příznivci spravedlivého obchodování,

předkládáme vám další občasník, který si klade za cíl zprostředkovávat informace mezi dobrovolníky převážně z Českobratrské církve evangelické, kteří svůj zájem směřují také k FAIR TRADE.

Upřímně Vám děkujeme za Vaši podporu, vzájemnou důvěru a za nadšení a obětavost, kterou do naší spolupráce dáváte. Velice si toho vážíme a bez toho všeho by byla naše činnost těžká a velmi nesnadná. DÍKY!!

V těchto dnech máte u vás ve sborech plné ruce práce s přípravou či realizací adventních trhů, jarmarků nebo s úpravou férových skříní apod. Myslíme na vás a přejeme vám radost ze setkávání s lidmi - s nakupujícími ale i s lidmi, které za výrobky stojí - jednotliví farmáři či výrobci. Děkujeme vám za vaše nasazení při šíření férové myšlenky světem.

Neodpírej dobrodiní těm, kteří je potřebují, je-li v tvé moci je prokázat. Př.3,27

Chceme vám umožnit snadnější výběr potravin a řemeslných výrobků, které nabízíme v Obchůdku Jednoho Světa - nahlédněte proto na webové stránky www.jedensvet.org, kde v sekci "novinky" nebo "tipy na nákup" představujeme nové nabízené zboží - u potravin je to popis jejich obsahu, přiblížení chutě apod. , u řemeslných výrobků jsou to především příběhy jejich výrobců, vše doplněno detailními fotografiemi.

PŘEDSEVZETÍ...

Nakupovat fairtradové výrobky pro domov a sbor si pomalu zvykáme, i když povědomí o fair tradu v ČR patří k nejnižším v Evropě. Abychom věci měnili k lepšímu, stačí ale i to málo. Stačí povědomí o fair tradu šířit v okruhu přátel, kolegů a známých. Slibte sami sobě, že do konce roku (do začátku postního období, do Velikonoc...) získáte v tomto okruhu aspoň pět dalších příznivců loga FAIRTRADE.

Hodně času strávíme v práci, ve sboru, doma. Odhadnete kolik kávy nebo čaje vypijeme? Kolik šálků, hrníčků a konviček to představuje? Umíte si představit, kolik šanonů, skleniček, otvíráků lahví či dopisů, ubrusů, dekoračních předmětů se u vás doma, v kanceláři či sboru nachází? Pokuste se přispět k tomu, aby takto sloužily výrobky fair tradu, produkty z našeho Obchůdku jednoho světa. Farmářům a řemeslníkům z tzv. rozvojových zemí nepomohou milodary. Chtějí se živit a uživit vlastní prací, tak jako každý z nás. Stačí málo a věci se k lepšímu skutečně mění. Přidejte se a uvidíte sami.

Díky za všechny farmáře a řemeslníky z Asie, Afriky a Latinské Ameriky a také za celý kolektiv Jednoho světa.

Magdalena Jelínková, ředitelka Obchůdku Jednoho Světa

s laskavým svolením zde v plném znění otiskujeme rozhovor s Lindou Homolkovou, který vyšel v letošním podzimním sborovém dopise evangelického sboru v Čáslavi.

Rozhovor měl název *Rozhovor o FairTradu, o Čechách a Kolumbii s Lindou Homolkovou*

V neděli jsem byla v kostele, chtěla jsem si dát kafe a na stole byl nápis „Dnes pijete kolumbijskou kávu...“ Bylo to milé překvapení, milé propojení se světem, za který se v přímluvných modlitbách přimlouváme, milý detail, který dává bohoslužbám a našemu společenství šťávu a šmrnc. Kdo tam ten nápis dal? A kdo tuto myšlenku do našeho sboru přinesl? A co to vlastně znamená, že pijeme kolumbijskou kávu a proč je to důležité vědět? Na to všechno se zeptáme mladé ženy z našeho sboru, která si vzala na starosti v našem sboru fairtrade a má své kořeny v Kolumbii, LINDY HOMOLKOVÉ.

Lindo, jak dlouho jsi žila v Kolumbii a jak dlouho žiješ v Čechách?

V Kolumbii jsem se narodila (ve městě Barranquilla na karibském pobřeží). Moje mamka je Kolumbijka a můj tatka je Čech, který se díky své práci jako geolog vrtař dostal až do Jižní Ameriky, kde žil a pracoval spousty let. Je to trochu jak příběh z telenovely, jak se moji rodiče poznali... V červnu roku 1992 jsem se narodila a v listopadu roku 1995 jsme se přestěhovali sem, do České republiky. Takže v listopadu to bude už 22 let, co tu žijeme. Ten čas strašně letí...

A jak dlouho patříš do našeho sboru?

To je krásná otázka. Jsem strašně ráda, že mohu říct, že součástí našeho sboru jsem již 10 let. Poprvé na bohoslužby do našeho nádherného kostela jsem přišla s rodiči, ještě když jsem byla na základní škole, myslím, že to bylo v 9. třídě, takže v roce 2007. To máme vlastně rozhovor k jubileu, že?

V poslední době si účastníci bohoslužeb a návštěvníci našeho kostela mohou povšimnout, že v zadní části kostela je stůl a na něm spousta dobrot - kafe, čaj, čokolády. Co to znamená?

A ty dobroty nejsou jen tak ledajaké! Všechny ty produkty jsou fairtradové. A co to vlastně znamená, když je káva nebo čokoláda fairtradová? Spojení FAIRTRADE v překladu znamená SPRAVEDLIVÝ OBCHOD. To znamená, že pěstitelé - a konkrétně hovoříme o pěstitelích především ze zemí Latinské Ameriky, Asie a Afriky - dostávají za svou kávu, kakao nebo banány spravedlivě zapláceno, při jejich práci jsou zároveň dodržovány

důstojné pracovní podmínky, a v neposlední řadě všechny produkty jsou pěstovány s ohledem na životní prostředí i s ohledem na lidské zdraví. Pěstitelé dostávají za své výrobky cenu, která jim umožňuje pokrýt náklady na výrobu a získat prostředky pro důstojné živobytí. Jedním z nástrojů jsou stanovené minimální ceny, pod něž nesmějí dohodnuté ceny mezi pěstiteli a obchodníkem klesnout. Kromě toho je také důležité zmínit, že v rámci fairtrade je např. dětská práce zcela zakázána, protože taková práce výrazně narušuje tělesný i duševní rozvoj dítěte. Tak takhle jen ve zkratce, o fairtradu bych mohla mluvit hodiny. Asi popřemyslím o nějaké přednášce u nás ve sboru s ochutnávkou produktů :-)

Jak ses o fairtradu dozvěděla a proč ses mu začala věnovat?

Popravdě o fairtradu jsem se dozvěděla už na vysoké škole, když jsem studovala hispanistiku, to jsem byla oslovena jako tlumočnice ze španělštiny na jedné přednášce na pražské základní škole. Jeden moc milý pěstitel fairtrade kakaa z Peru přišel povyprávět žákům o myšlence fairtrade a o způsobu pěstování kakaa. To byl takový můj první kontakt s fairtradem. Ale hlubší zájem o tuto oblast jsem začala projevovat až zde v našem sboru, když jsi tu založila tradici Férových snídaní, když jsem ochutnala poprvé fairtradový čaj Earl Grey (ten je můj nejoblíbenější), který jsi dovezla z Obchůdku jednoho světa a dala k dispozici pro posezení nad kávou a čajem po bohoslužbách. Vzpomněla jsem si na mé první seznámení s fairtradem a začala jsem víc studovat všechno možné na webových stránkách o fairtradu a prostě mě to nadchlo a když jsem zjistila, že existuje kampaň Fairtradový sbor, Fairtradové město nebo Fairtradová škola, tak jsem si řekla, že náš sbor má vlastně skvělé předpoklady pro to, stát se Fairtradovým sborem!

Co se Tobě osobně na myšlence fairtradu líbí?

Líbí se mi myšlenka solidarity a pomoci tam, kde to má opravdu smysl a kdy si člověk může být jistý, že jeho zájem a pomoc se dostane opravdu tam, kam má a že to přinese doslova své ovoce. Navíc ty produkty fairtrade jsou naprosto vynikající, ať už čaj nebo čokoláda, ta kvalita a chuť se nedá s ničím jiným srovnat. Zkuste si někdy dát obyčejný černý čaj z nějakého hypermarketu a potom si dejte fairtradový čaj, ten rozdíl je znát! A ještě se mi líbí jedna věc a k tomu se hodí motto Obchůdku jednoho světa, odkud ty produkty, které nyní v kostele máme, odebíráme: „Nedávej rybu, nauč ryby lovit.“ Podporou Fairtrade dáváme obrovské možnosti lidem z chudých částí světa se o sebe postarat, dáváme možnost jejich dětem vzdělávat se a hlavně prožít důstojný, spokojený a zdravý život. A to mě na tom strašně baví!

Proč by se zrovna náš sbor v Čáslavi měl stát fairtradovým sborem? Je to důležité? A co to všechno obnáší?

Náš sbor, jak už jsem říkala, má všechny předpoklady stát se Fairtradovým sborem - pořádáme Férové snídaně, po bohoslužbách popijíme fairtradovou kávu, máme také možnost zakoupit si další fairtradové produkty přímo na místě, při přímluvných modlitbách myslíme i na ty, kteří žijí v rozvojových zemích, myslíme na děti bez možnosti vzdělání, pořádáme dobročinné akce, zkrátka splňujeme všechna kritéria. A myslím si, že stát se oficiálně Fairtradovým sborem dá nejen nám, ale i celému městu Čáslav nový rozměr. Navíc myšlenka fairtrade má svůj původ právě v církvi. A bylo by skvělé, aby náš sbor tuto myšlenku nadále podporoval v rámci bohoslužeb a pořádáním akcí pro širokou veřejnost, a třeba díky nám se to dostane do podvědomí dalších lidí. A o to přeci jde.

Jaké je Tvé přání pro fairtrade a pro náš sbor?

Přála bych si, aby v dnešní uspěchané době našel každý člověk klid, lásku a vzájemné pochopení, solidaritu a podporu v tom, co přináší jemu samému i druhým radost do života. Fairtradu přeji, aby se rozvíjel, aby u nás i všude jinde po světě našel aktivní podporovatele, nadšené fairtradové gurmány, ale hlavně aby pěstitelé měli dostatek sil, zdraví a motivace dělat svou práci s chutí a aby mohli žít díky fairtradu radostně. A našemu sboru přeji, abychom nejen mezi členy sboru, ale i mezi ostatní vnášeli radost a empatii, abychom byli světlem a solí a svým přístupem k druhým ukázali, že dobrota, láska a vzájemná úcta dokáže proměnit svět kolem nás bez válek, bez zloby, bez závisti. To bych si moc přála. A věřím, že právě náš sbor a jeho členové jsou a budou

Děkuji za rozhovor

ptala se farářka sboru Drahomíra Dušková Havlíčková

PŘÍKLADY Z PRAXE...

TŘEBENICE - Férové dny, říjen 2017

Před několika lety jsme prodávali fairtrade na adventním jarmarku. Sbor je malý, ale co se spojit s městem a základní školou? Tým složený z ochotných lidí všech tří složek přinesl dvoudenní akci: "Férové dny v Třebenicích". Z Ekumenické akademie jsme zapůjčili expozice, z Obchůdku jednoho světa dovezli auto plné výrobků. Pozvali jsme hosty: zakladatelku Obchůdku i společnosti "Jeden svět" Věru Lukášovou, ředitelku Obchůdku Magdalénu Jelínkovou. Dopoledne přicházely do budovy radnice děti - třída za třídou, celá základka. Jeden den jim vyprávěli farářovi manželé, druhý den pak přímo paní zakladatelka. Vyprávění jsme doplnili písničkami s kytarou (duo místního faráře s třebenickou paní starostkou byl další zážitek!), ochutnávkou fairtradových dobrot a možností nakoupit si. Děti kupovaly nejen drobnosti pro sebe, nýbrž i dárky pro rodiče, sourozence... Jestliže jim na něco většího už penízky nezbyly a strááášně moc to chtěly, přemluvily holčičky a kluci rodiče, ti přišli odpoledne po práci a nákup dokončili. Výrobky i potraviny mizely z pultu rychle, leccos jsme úplně vyprodali. Ano, několik lidí strávilo několik dnů přípravou akce a dva dny jsme byli v plné permanenci. Učitelky ze základní školy, několik členů sboru i několik pracovníků radnice - všichni pomohli. Tržba Obchůdku, více než 40.000 Kč, doplnila radost dětí i dospělých z hezkých věcí i z vědomí, že někomu pomohly. A děti dodnes vzpomínají na vyprávění "pohádkové babičky", milé a moudré sestry Věry Lukášové.

Pavel Klinecký, třebenický farář (zdroj foto www.zstreibenice.cz)

JÁ A MŮJ ŽIVOT V OBCHŮDKU JEDNOHO SVĚTA....

Setkáváme se s nimi při každé návštěvě v Obchůdku na Vinohradech, když si vyzvedáváme nebo naopak vracíme zboží z trhů, jarmarků a besed, které pořádáme ve svých sborech. Je jich nepočítaně - pokaždé jiná. Některá je tichá a nenápadná, jiná je výřečná a energická. Umí poradit, nabídnout, dokáží se rozhovořit o výrobcích či pěstitelích - umí ale také tiše vyčkávat a nechat nás vybrat. Hovoří cizími jazyky a naučily se ovládat platební terminál i EET kasu. Jiná zase téměř neviditelně sedí ve skladu a pečlivě nalepuje cenovky a informace v češtině. Dobrovolnice.

Ženy (muži vítáni!), které pomáhají prodávat potraviny a rukodělné výrobky s certifikátem Fair Trade v Obchůdku Jednoho Světa v Korunní 60. Seznamte se alespoň s některými:

Ludmila Janská - Obchůdek z celého světa: neváhej, nakupuj!

Ani vlastně nevím, jestli jsem si jako malá hrála na prodávání. Dost pravděpodobně ano, s tím si asi hraje skoro každá holčička. Ale jako povolání jsem si to nezvolila, a ani jsem v životě neprahla po tom, abych někdy prodávala. Ale když přišla žádost od Věry Lukášové, a já jsem zrovna nebyla nějak zvlášť zaměstnaná, šla jsem to zkusit. Napřed v Korunní, pak několik let v Klimentovské, kde jsme to nakonec museli zavřít, je to příliš tichá ulice, a teď znovu v Korunní. Baví mě to a dělám to ráda. Zákazníci jsou většinou lidé, kteří k férovému obchodu mají už nějaký vztah, často si pěkně popovídáme a dobře se jim prodává. Sama pro sebe si málokdy něco beru - já mám doma věcí až dost a spíš se jich potřebuji zbavovat. Ale často kupuji něco pro své blízké: **čokolády, kávu, čaje** i leccos dalšího. Ale to je radši pozvu, ať si sami vyberou; co kdybych se jim netrefila do jejich vkusu. A tak někdy poznamenám: chodím sem jako dobrovolník a ještě leccos koupím - jako příspěvek k důchodu je to ideální!

Ale kdež: chodím do Obchůdku moc ráda, ráda lidem doporučuji různé věci, které se i mně samotné líbí: **výrobky z masky z Keni (misky, anděličky, svícny), sklo z Mexika, hudební nástroje z Afriky, půvabnou peruánskou keramiku - anděličky, Večeři Páně, Noemovu archu - kožené zboží z Indie (peněženky, kabelky, pouzdra), z různých koutů světa náhrdelníky, náušnice, samozřejmě také panenky proti starostem, šály, tašky** a tak dále, a tak dále. Těší mě i každoroční předvánoční prodej u nás ve sboru - lidi se už na něj radostně chystají. Je to moc příjemné být takto v kontaktu s celým světem - Afrikou, Asií, Jižní Amerikou... a je příjemné myslet na to, že, doufejme, někomu tak pomáháme.

A co je pro mě každý týden překvapením: když spočítám tržbu a zjistím, že mi to klaplo! To je úžasné, připadám si skoro jako profesionál.

Magdalena Jelínková - z náhodné pomoci ředitelka

Letos o Vánocích to bude šestnáct let, kdy Hanka Šilarová pořádala ve sboru na Vinohradech ve vstupní hale první dobročinný vánoční adventní trh, já tam přišla a nastala situace, že nebyl nikdo do „stánku“ o.p.s. JEDEN SVĚT, tak jsem se prodeje chopila. Seznámila jsem se tímto se sestrou Věrou Lukášovou (spoluzakladatelkou Jednoho světa s bratrem farářem Jaromírem Dusem) a tak započala má spolupráce. Nejprve jsem jen prodávala při různých akcích, posléze jsem začala pravidelně prodávat ve středu na Korunní. Také jsem jezdila na nákup zboží

do centrály v německých Drážďanech, oceňovala zboží a mnoho jiného. To vše ve spolupráci s velmi milými sestrami z pražských sborů a v lednu 2009 jsem převzala po Věře Lukášové funkci ředitelky, kterou vykonávám doposud. Je to dobrodružné, obohacující a cítím v této činnosti smysluplnost.

Když jsme v roce 2005 jeli s manželem Tomášem za naší dcerou Hankou do Holandska, do městečka Drachten, tak mé první kroky vedly do obchůdku, kde pracovala přítelkyně Hančiny paní domácí. Ve světě na západ od našich hranic je takovýchto obchůdků v každém městečku víc a dobrovolnictví obzvláště seniorů a seniorek je tam velice vyhledávané a rozvíjené - už i u nás se začíná situace a povědomí lidí o této velmi prospěšné činnosti pomalu dařit. Díky dobrovolnicím a dobrovolníkům ve sborech naší církve může stále náš obchůdek fungovat a šířit radost.

A co používáme z Obchůdku u nás doma? Všichni máme „obchůdkové-fairtradové“ **peněženky, ženy kabelky a šály. Pijeme zelený čaj se zázvorem, instantní kávu z Tanzanie. Můj milý muž oblibuje výrobky z Peru, a tak u nás bydlí Noemova archa, betlémy, večere Páně, používáme dřevěné salátové příbory, recyklované sklo z Mexika.**

Daniela Bísková - Obchůdek se zdá být zvláštním a přívětivým místem

S fairtradovým obchodem jsem se poprvé setkala v osmdesátých letech ve Skotsku. Tehdy to byly potraviny, například instantní káva z Tanzanie (- tu prodává i Obchůdek jednoho světa stále ve stejném balení, v jakém jsme ho měli ve Skotsku před 30 lety), čaj, čokoláda, rozinky v čokoládě a podobné pochoutky.

Byla jsem velmi ráda, že brzy po Sametové revoluci se také u nás začalo fairově obchodovat. V naší společnosti to nebylo jednoduché.

Vzpomínám, že při doporučování fairové kávy mi kdosi blízky řekl, že to je stejně určitě podfuk a ti pěstitelé si mastí kapsu. Hodně mě to zarazilo. Postoj k fairovému obchodu se však mění a mě velmi těší, že je o fairové zboží zájem.

V Obchůdku v Korunní ulici jsem začala vypomáhat ve středu odpoledne asi před sedmi lety. Těší mě, že dárky k nám chodí vybírat všechny generace včetně dětí. Někteří se přijdou jen tak podívat, protože šli kolem a jejich pozornost upoutala výloha, kterou

naše kolegyně Alena pravidelně nápaditě obnovuje. Jsou zákaznice, které už mají celou sbírku náhrdelníků a náušnic z našeho Obchůdku. S některými zákazníky navážeme rozhovor - Obchůdek se zdá být pro ně zvláštním a přívětivým místem. Ráda upozorňuji na **bambusové vidličky z Kamerunu**, které jsou šikovné při loupání brambor či lovení nakládaných okurek z lahve a tak podobně, protože z nich potraviny nekloužou. Sama kupuji v Obchůdku **kávu** a pro přátele **korále, náušnice, drobné dárky z mastku či trávy**. Mám výbornou zkušenost s **peněženkami GLOBO z Indie**, které jsou z jemné kůže a po nejméně pěti letech ještě nejsou ošoupané.

Zboží máme stále víc a prostor obchůdku je celkem malý a tak je snadné zajímavou věc přehlédnout. Například **krejčovský metr ve tvaru háčkovaného zvířátka** je něco, co zákazníci překvapí.

Protože Obchůdek sídlí v Praze, je velmi dobré, že sbory pořádají při různých příležitostech prodeje zboží z Obchůdku.

FAIR TRADE VÝROBKY ....

BAMBUSOVÁ VIDLIČKA z Kamerunu - vhodné pro použití doma v kuchyni, ale též na zahradní či domácí party na různé druhy příloh (olivy, sýr, brambory apod.). Kráska velká devatenáct centimetrů.

KREJČOVSKÝ METR ve tvaru háčkovaného zvířátka z Vietnamu. Každý kousek je originál, ručně vyráběná krása o průměru cca 6centimetrů. Délka měřidla je 150cm. Prodává EZA - <http://shop.eza.cc>

KOŽENÉ KABELKY A PENĚŽENKY - z velmi kvalitní a jemné kůže, nakupované v muslimských komunitách. Ruční - malosériová výroba v kožedělném družstvu ve městě Kalkutta v Indii.

KERAMIKA Z PERU - bohatě zdobená vypálená hlína vždy s motivem peruánských obyvatel a zvířat, mnohdy doplněná o peruánské reálie. Postavičky a andělé tak mají pestře zdobené pláště, „pletené“ čepice z alpaky, tradiční hudební nástroje apod. Lze zakoupit večeri Ježíše s učedníky, vánoční jesličky v mnoha obměnách, vánoční keramické ozdoby, svícný apod. Prodává například GLOBO - <http://www.globo-fairtrade.com/>

VÝROBKY Z MASTKU z družstva Smolart - Smolart je malé výrobní družstvo z Keni, které se nachází v malé obci Tabaky. Okolí obce je známé výskytem Kisii mastku - zvláštního druhu mastku, který se zde vyskytuje v různých barvách a stupních tvrdosti.

V 17. století obyvatelé Tabaky objevili mastek a začali ho využívat k výrobě jednoduchých předmětů každodenní potřeby (trubky, mísy a hry). S příchodem bělochů, se mastek začal využívat komerčně a počátkem 60. let se začal exportovat. To vše však probíhalo na úkor samotných výrobců. Na počátku 90. let, se někteří výrobci, převážně ženy, spojily ve výrobní družstvo Smolart. Export do zahraničí započal v roce 1994 a to především do Holandska. V současnosti prodávají své výrobky po celém světě.

Dnes má družstvo na 200 členů a z toho jsou dvě třetiny žen. Všichni řemeslníci vyrábějí jak předměty každodenní potřeby, stejně jako originální a filigránové dekorativní předměty. Umění zpracování mastku je přenášeno v rodinách řemeslníků z generace na generaci. Výroba je téměř výhradně ruční a to od těžby kamene, až po řezbářské práce a lakování. Všechny kroky jsou prováděny s jednoduchými nástroji. Zatímco muži se zabývají převážně těžbou a hrubým opracováním, ženy jsou zodpovědné za dokonalé opracování, jemnou řezbářskou práci a konečnou úpravu lakováním.

Účelem družstva je poskytnout každému členu možnost pracovat samostatně, ale prodávat jako organizace. Před tím, než se dali dohromady, řemeslníci museli spoléhat na prostředníky, kteří za jejich výrobky platili velmi špatně. Cílem družstva SMOLART je vyrábět a z výtěžků odpovídajících kvalitě produktů, stále zdokonalovat životní podmínky řemeslníků a jejich dětí. Fair trade významně napomáhá s realizací těchto cílů.

www.pribehbananu.cz

Kampaň Za férové banány koordinuje Ekumenická akademie - z informací o pracovních podmínkách lidí pracujících na banánových plantážích, z rozhovorů a získaných materiálů vznikla výstava, která je k zapůjčení pro potřeby organizací pracujících na osvětě.

Interaktivní webová stránka se věnuje lidem, kteří čelí nízkým mzdám, nuceným přesčasům, nebezpečným pracovním podmínkám a potlačování odborů - a praktické a aktivní pomoci fairtradových organizací.

Tip pro vás - půjčte si výstavu, pozvěte si lektory dílen, objednejte si film k promítnutí, získejte informační letáky : <http://www.zaferovebanany.cz/pozvete-si-nas>

Věděli jste, že...

- Většina banánů se vypěstuje na rozsáhlých monokulturních plantážích v Latinské Americe a čím dál častěji i v západní Africe. Na rozdíl od tradičního postupu, kdy se banány pěstují dohromady s jinými užitkovými rostlinami, způsobuje monokulturní pěstování plodin erozi půdy, snižování druhové rozmanitosti a vyžaduje také vysokou spotřebu agrochemikálií.
- Banány jsou tak po bavlně druhou chemicky nejvíce ošetřovanou plodinou na světě
- Přestože slovo „banán“ je afrického původu, pochází toto tropické ovoce původně z jihovýchodní Asie.
- Banány se pěstují ve 135 státech světa v tropické a subtropické oblasti, ročně se jich podaří vyprodukovat asi 144 milionů tun.
- Lidé zaměstnaní na plantážích pracují mnohdy v otřesných podmínkách. S pracovní dobou 10 až 12 hodin denně, často 6 dní v týdnu, v nesnesitelném vedru a většinou bez potřebné ochrany vůči agrochemikáliím dostávají pracovníci velmi nízký plat, který málokdy stačí na jídlo, oblečení pro celou rodinu a školné pro děti.
- Banánovník je největší bylinou na světě, dorůstá až 15 metrů. Kmen banánovníku je tvořen stočenými listy, takže jde vlastně o nepravý kmen. A banán je - asi překvapivě - bobule.
- Existují dva základní typy banánovníku - sladké a slané, neboli plentejny, které se díky velkému obsahu škrobu trochu podobají našim bramborám. Odrůda, se kterou se v drtivé většině setkáme na pultech obchodů, se jmenuje Cavendish, a protože jsou její plody bezsemenné, rozmnožuje se pouze vegetativně, řízkováním.

Více o banánovníku a jeho pěstování a hlavně banánovém hospodaření se dočtete v tiskovině se spoustou fotografií a názorných grafů „Příběh tropického ovoce“ - http://makefruitfair.org/wp-content/uploads/2017/05/Brozura_Ovoce_na-web.pdf

www.pribehbot.cz

Interaktivní webová stránka Příběh bot, který realizuje NaZemi je součástí kampaň „Obuj se do toho“ - zaměřuje se na zlepšování pracovních podmínek v rámci obuvnického průmyslu. Činí tak společně s 15 evropskými a třemi asijskými organizacemi, které se zaměřují na dodržování lidských práv při výrobě zboží. Společně chceme zvyšovat povědomí spotřebitelů a spotřebitelek, podněcovat změny zákonů a posílit odpovědnost firem v oblasti pracovních podmínek.

Tip pro vás - požádejte o zapůjčení výstavy: <http://www.nazemi.cz/cs/poznej-sve-boty>

Věděli jste, že...

- 20 zemí světa spotřebuje 75 % veškerých bot
- za rok 2016 nakoupili Češi 34 milionů párů bot
- v roce 2016 bylo ve světě vyrobeno 23 miliard párů bot
- český obuvnický průmysl vyrobil za rok 2016 4 miliony párů bot
- mzda pracovníků představuje jen o něco víc než 2 % z konečné ceny. Asi čtvrtina ceny připadne značce a třetina prodejci.

Další informace o spravedlivém obuvnictví např:
www.obujsedotoho.cz

Aktuální informace můžete sledovat na
webových stránkách <http://www.jedensvet.org>

FB profilu <https://www.facebook.com/ObchudekJednohoSveta?fref=ts>

FB skupině [https://www.facebook.com/groups/620361518105690/620382888103553/?
notif_t=group_activity_unconfirmed](https://www.facebook.com/groups/620361518105690/620382888103553/?notif_t=group_activity_unconfirmed)

---

sestavila eva.tkadleckova@evangnet.cz

Férový občasník 02/2017 - informační občasník Obchůdku Jednoho Světa - pro sbory ČCE

*Magdalena Jelínková, ředitelka JEDEN SVĚT o.p.s.
obchudekjs@seznam.cz telefon 733 538 680
Korunní 60/1440, Praha 2 - Vinohrady 120 00*